

XXII.
Q. D. B. V.
DISPUTATIO INAUGURALIS
DE
AUCTORITATE
JURIS,

Quam
Numinis Summi Auspiciis
Decretoq; Nobilissimæ Facultatis Juridicæ
in Almâ Gryphiswaldensi Academiâ

PRÆSIDE
VIRO AMPLISS. EXCELLENTISS.
NOBILISSIMO
DN. JOHANNÉ POMERESCHIO,
J. U. D. Professore Ord. & p. t. Jurid. Facult.

DECANO Spectabili; Mœcenate Fautoreq; suo ætatem
colendo & honorando,

Pro impetrandis summis in utroq; Jure Hono-
ribus & Privilegiis Doctoralibus
solemni disquisitioni

Ad diem XVI. Septembris ANNO M. DC. LVI.

In Curia Urbana horis solitis

subjicit.

JOANNES CHRISTIANUS Mühlensampf /
Peinensis Saxo.

GRYPHISWALDI,
Typis Jacobi Jegeri Acad. Typogr. exscripta.

21
2m

In nomine DOMINI nostri JESU
CHRISTI ad omnia consilia actus-
que progredimur. *l. 2. C. ad Præf. Præ-
tor. Afric.*

I.

U M in omni tractatione prior
verborum potior rerum debeat
esse ratio, juxta *leg. 7. ff. de supell.
leg. 1. 1. de rebus dubiis.* & per nomi-
num enucleationem in ipsa re-
rum penetralia devehamur, ex
judicio subtilissimi Scaligeri *exer-
cit. 19.* Nos de AUCTORITA-
TE JURIS paucis quædam delibaturi, exemplo Jcto-
rum nostrorum, & ex præscripto Philosophi; verba
sive nomina, rerum notas ac signa esse, tradentis *Arist.
lib. 1. περ' ἐγω. c. 1. adde l. 6. de alim. legat.* in notationem
utriusque vocabuli inquiremus.

II.

Auctoritatis vocabulum, quin ab auctore descen-
dat, dubitari vix potest. Auctor verò unde dicatur
non usque patet. Balduinus *ad tit. de auctoritate tutorum*
à Budæo se audivisse scribit: Proficisci à verbo Græ-
co *αὐτός*, quo veteres ratam alicujus potestatem signi-
ficarunt. Quod attinet Juris, quæ vox subjectum hic
est, derivationem vel deductionem, notum est Ulpia-
num *in l. 1. de Just. & Jure* dicere: Jus à Justitia esse
appellatum, notatione non tam Grammatica quàm
Juridica.

III.

Utriusque vero tam subjectum quam predicatum Rubricæ sive tituli, ut ita loquamur, Polysonum est, & variæ acceptionis, Quod Auctoritatis vocabulum spectat, vetustissima est significatio in l. XII. tabularum; cum pro jure perpetuo persequendæ rei sive Domini, non admista usucapione sumitur, ut: *Adversus hostem* (id est peregrinum) *æterna auctoritas esto*, *Cic. l. 1. de off. ut.* & in illo. *Quod surreptum erit ejus rei perpetua auctoritas esto*, quæ verba fuerunt l. Attinæ. vid. *Gell. lib. 17. c. 7. & Dd. ad §. 2. Inst. de usucap. Aliquando pro majestate sumitur vocabulam l. 50. §. 1. de pet. hered. collata cum l. 91. de her. inst.* Aliæ significaciones vocabuli auctoritatis, cum pro actione, pro re evicta *l. fin. de evict.* vel jure, quod quis ab auctore i. e. venditore, accepit, *l. 3. §. fin. de pign. act. eus edicto judic. l. 11. C. si cert. pet.* vel pro existimatione vel dignitate, cui credendum sit, *l. 12. de stat. hom.* vel approbatione tutorum & curatorum *tot. tit. Inst. & ff. de auct. tutorum.* sumitur, prolixè evolvere non necessum putamus. Superest auctoritatis vocabulum, quando juris auctoritas pro vi, potestate, efficacia, ponderatur, sumitur. *l. 4. §. 1. de in lit. jur. l. 20. qui & à quibus manumiss. l. 120. de V. S. & arbi.* Quod vocabulum juris attinet, licet illud quoque varia & diversa significet; de quibus videri possint *l. 11. 12. ff. de Just. & Jur. Calvin. in lex. vocab. Jus.* Nos hic vocabulum Jus pro actu, hoc est jussu, seu sanctione, quæ justum præcipit in republica, accipimus, juxta *l. 11. de Just. & Jur.* videatur *Donell. in 1. Comment. cap. 3.*

Et quamvis omnis definitio in jure nostro pericu-

losa

2 A

lofa dicatur, *l. 102. de R. J.* puto tamen Auctoritatem
Juris ita hic describi posse, quod sit Juris Auctoritas
vis aut potestas legum, quibus Respubl. & qui in illa
sunt, reguntur.

V.

Fluit exinde quod diximus hæc vi & potestate,
Remp. & qui in ea sunt regi; Auctoritatem *Juris esse*
generalem. Jura enim non in singulas personas, sed
generaliter constituuntur, *l. 8. ff. d. ll. cum quo conve-*
nit Aristoteles l. 5. Ethic. sive ad Nicom. c. 10. Est enim
lex commune præceptum, *l. 1. d. ll. sive cui omnes ob-*
temperare convenit, l. 2. de ll. unde & communis Rei-
publ. sponsio vocatur. d. 6. Ubi intricatissima illa or-
nitur quaestio: An aded universalis sit Juris Auctori-
tas, ut & in ipsum Principem se exerat illumq; com-
prehendat? In qua Quaestione cum celeberrimo Dn.
Hahnio, olim in Academia Julia Præceptore colen-
disimo, si de Cæsare sive Principe in hypothesi, de
quo *l. 31. d. ll.* loquitur, interrogemur, distinguimus
inter absolutam potestatem sive officium; hujus, non
illius respectu Principem auctoritati Juris subjicientes
& intelligentes. illud *in l. 4. C. d. ll.* Aded de aucto-
ritate Juris nostra pendet auctoritas. Quod ad Prin-
cipem in thesi consideratum attinet, distinctiones à
prælaudato Clarissimo Jcto *in not. ad Wesenbec. d. ll. n.*
2. p. 30. 71. adductas, adhibendas putamus; eoq; nos
brevitatis causa remittimus.

VI.

Secundò quoque dum in descriptione diximus *Au-*
thoritatem Juris Regi Rempulicam insignis illius effectus
se, exserit patetq; Auctoritatem Juris esse *obligatoriam,*
i. e. talem ad cujus præscriptum omnes, qui in Rep.

untur

A 3 sunt

sunt vitam instituire debeant, ut ex Demosthene Mar-
tianus refert in l. 2. ff. de legib. Atque hinc dicuntur
leges vitam hominum constringere. l. 9. C. de ll. Et le-
gis virtus esse dicitur imperare, vetare, permittere, pu-
nire. l. 7. ff. de ll. Atque hoc loco gravis iterum oritur
quæstio: An auctoritas Juris tanta sit, ut & conscien-
tias hominum obliget? In qua quod auctoritatem Ju-
ris naturalis ac gentium attingit, nullum ferè est dubi-
um. Quod Jus verò merè civile concernit, putamus
æquè leges sive Jus civile in Republ. latum conscien-
tias hominum constringere, ita ut id violantes poenæ
mortis æternæ subiciantur, adstipulantes Dn. D. Ger-
hardi in quæst. Polit. 1. dec. 5. q. 8. Cum ita argumentari
liceat: Cuicumque mandato DEUS auctoritatem su-
am impertit, id DEI mandatum sive Jus est. Ea n.
nostra facimus, quibus omnis ex nobis impertitur
auctoritas, ut dicitur in edict. de concept. ff. ad Tribu. §. 6.
Mandato verò & legibus Magistratus, suam autori-
tatem impertit DEUS, cum approbet ordinationem
politicam, & ita suam faciat. 1. Pet. 2. v. 13. ad Roman. 13.
v. 1. & 2. ad Tit. 3. v. 1. Proverb. 8. v. 15. Quod tamen ad
tyrannicas leges vel notoriè injustas minimè est ex-
tendendum: Exemplo Papiniani nostri, qui potius
mori voluit, quàm fratricidium Caracallæ excusare,
& ita Juris Auctoritatem auctoritati Principis præpo-
suit, sine ulla justa causa idèò notatus à Joh. Bodin.
3. de Republ. c. 4. n. 294.

VII.

Tertiò quoque ex præmissa descriptione Aucto-
ritatis Juris illud colligitur, hanc Juris Auctoritatem
esse privatæ auctoritatis derogatoriam. Dum enim
legum & Juris auctoritas in Republ. dominari debet,
sequitur

sequitur quod propriæ auctoritati nihil liceat. Ideo enim Judiciorum vigor Jurisq; publici tutela in medio videtur constituta, ne quisquam sibi ipsi permittere valeat ultionem. *l. 14. C. de Jud. & Celtic.* Hinc priuata auctoritas auctoritati legum opponitur in legibus nostris, aliudq; est sua, aliud Juris auctoritate facere. *l. 6. §. qui iudicat. ff. d. re iudicata. l. 4. C. qui bonis ced.* Hæc via Juris, illa via facti vocatur. Illa concessa, hæc regulariter prohibita. Coler. *de Process. Execut. part. 1. c. 5. n. 23.* Debet enim cessare via facti, ubi patet via Juris. vid. *Lud. Rom. conf. 71. n. 6.* Hinc de facto, quæ fiunt, dicuntur fieri manu regia, *Socin. in conf. 32. vol. 1.* & multa fiunt de facto, quæ non de jure. arg. *l. 12. ff. de off. Pres. l. 1. §. biduum ff. quando appell. & ibi gloß.* Quæ tamen omnia auctoritate Juris pro nullis & infectis merito habentur. *l. 5. C. d. li.* Idq; non solum quoad ea, quæ contra legem civilem, sed & accessoria ejus facta sunt, locum habere putamus, moti *l. 112. §. fin. ff. de legat. 1.* ubi ita ait **J**ctus **M**arcianus: *Diui Severus & Antonius rescripserunt iusjurandum contra vim legum & auctoritatem Juris in testamento scriptum, nullius esse momenti.*

VIII.

His itaque generatim præmissis necessarium erit in singulorum Jurium auctoritatem inquirere. Jura autem omnia possunt commodè ratione causæ efficientis in duo genera dividi, Divina & Humana. *c. omnes distinct. 1.* Illa sunt, quæ **D E U M** immediatè habent autorem; Hæc quæ homines, sive humanam rationem; suntq; iterum vel naturalia, vel gentium, eaq; primæua vel secundaria, vel etiam civilia, prout hoc notum est *ex r. r. Insitut. de Jure nat. gent. & civi. & ibi Schneidew.*

Jus

1 X. Jus Divinum quod attinet est illud, quod in ve-
teri ac novo Testamento continetur, atque ita ex vo-
luntate Divina originem suam & auctoritatem habet.
Cum verò non unius generis sit, sed aliud Morale,
aliud Ceremoniale, aliud Forense; de Morali dubi-
um non est, quin illud adhuc suam ac plenissimam ob-
tineat auctoritatem, atque omnes adhuc ad obœdien-
tiam obliget. *D. Chemnit. in loco Theol. de Lege DEI. cap. 5.
pag. 46;* Imò tanta hujus Juris est auctoritas, ut nul-
lam admittat dispensationem, *c. 95. c. 11. q. 3. can. 6. & 7.
conf. 25. q. 1.* nec privilegia ulla adversus id locum ha-
beant. *Baro Enenckel. l. 1. de privit. c. 3. n. 5.* Ceremoni-
alis verò Juris auctoritatem cum adventu Messie ex-
spirasse, & instar umbræ superveniente corpore eva-
nuisse, ex novo Testamento patet. *vid. Epist. ad Coloss.
2. v. 17.* Quod verò Jus Forense spectat, illud cum
nulli alii populo quàm Hebræo datum, & sublata Re-
publ. quoque sublatum sit, juxta *l. fin. de Jurisdicth.* ex-
tra Jurisdictionem non amplius obligare potest. Un-
de nulla religio nobis est adserere; non esse eam illius
Juris auctoritatem, ut leges forenses seu politicæ à
Magistratu politico hodie latæ, derogare non possint
forensibus Mosaicis, sed his per omnia debeant esse,
accommodatæ.

X. Juri Divino secundùm quid & objecti particula-
ris ratione, accenseri cum possit Jus Canonicum, quid
de illius auctoritate habendum sit non incongruum
erit hic subjicere. Andreas Barbatia enim scribere
non erubuit: Jus Canonicum esse à Spiritu Sancto
profectum & illuminatum, hominemq; obloqui Spi-
ritui

ritui sancto, qui isti juri obloquatur *Lindeman. de histor. jur. tb. 384.* Quam adfertionem, tanquam blasphemiam in Spiritum sanctum, merito rejicimus. Nos in eo multos errores, (quorum trecentos se emendasse Covarruvias gloriatur allegante Lindemannno *d. l. th. 385.*) absurditates & contradictiones quam plurimas, inveniri, non negamus, de quibus videri poterit *Heiur. Bessel. in tractato singulari. Job. Jacob. Wesenbach. in sin. disp. sup. inst.* Quia autem utile per inutile vitari non debet, & multa præclara verbo divino & æquitati non repugnantia in illo jure reperiantur, merito in foro etiam nostro id retinemus & juxta illud pronunciamus quatenus spontaneo & liberrimo Procerum Imperii consensu est receptum. *Vult. in proleg. in sin. & lib. 2. Jurisp. Roman. c. 30. n. 94. Reinking. de regim. secul. & Ecclesiast. l. 2. class. 2. c. 7. n. 5.* Hinc etiam Jus Canonicum interdum derogat juri civili etiam in foro civili *Gail. l. 2. obs. 121. fere per totum.*

XI.

Cum igitur de jure Divino egerimus, proxime de Jure Humano agendum erit: In illo autem primum est jus naturale, deinde gentium, idque duplex primævum & secundarium. Licet verò jus naturale etiam divinum possit dici, cum divina providentia constitutum sit *J. penul. Inst. de jur. natur. gent. & civil.* tamen quia id mediate non immediate ex divina voluntate profectum est, inde à priori merito distinguitur. De hujus autem, nempe juris naturalis subdivisione in primævum & secundarium, item definitione, hic non erimus solliciti, sed tantum, quomodo ejus auctoritas omni juri prævaleat indagabimus. Fit autem illud

B

tri-

triplici ratione. I. Ob temporis antiquitatem cum jus naturale etiam ex Paradiso originem trahat, & condito humano genere statim cœperit; unde Imperator Justinianus ait: *Palam est vetustius esse Jus naturale quod cum ipso genere humano rerum natura prodidit: Inst. de rerum divis. §. II. cum quo convenit Gratianus distinct. §. in princip.* inquit: *Naturale jus inter omnia primatum obtinet tempore, cœpit enim ab exordio rationalis creature, ideoque ejus auctoritas respectu juris gentium, & civilis, potest appellari vetustior.* Secundò Auctoritas hujus juris prævalet aliis ob *stabilitatem* sive objecti qualitatem, est enim immutabile §. *penult. Inst. de jure nat. gent. & civil.* & ideo etiam indispensabile c. 1. dist. 13. ut exinde semper æquum & bonum sit l. *penult. d. just. & jur. can. 7. dist. 1.* unde nec variatur tempore, sed immutabile permanet Gratianus *all. loco distinct. §. in princip.* cum quo convenit elegans locus Aristotelis l. 8. c. 10. ad *Nicomach.* qui de hoc jure ita loquitur: *Φυσικὸν ἴσ. διακομὸν τὸ πανταχῶς τὴν αὐτὴν ἔχον δύναμις, i. e. jus naturale ubicunque eandem vim habet.* Tertiò hujus juris auctoritas prævalet ob *dignitatem*, idq; ratione causæ efficientis, quia juris naturalis causa est natura creans, id est ipse DEUS, qui divina providentia constituit hoc jus & cordibus omnium insculpsit §. 11. d. *Just. & Jur. Hillige. in Donello enucleato l. 1. c. 6. Harprechte. inst. de Just. & Jur. §. fin. n. 14.* Impius est ergo in DEUM, qui in ejus constituta potestatem sibi arrogat, cum lex superioris per inferiorem tolli non possit. *Clem. 2. Princ. de Election.* Ubi tamen ne quædam contradictiones oriantur distinguendum erit, partim inter ea quæ juris naturalis positivi vel negati-

vi sunt, cum *Suarez. d. ll. lib. 2. c. 14.* partim inter gradus principio rem naturalium, quæ quandoque inter se colliduntur, ut inferius superiori cedere debeat; videatur *Welenbec. in parat. d. Just. & Jur. n. 15. in fin.*

XII.

Cognita nunc juris naturalis auctoritate, juris gentium quoque auctoritatem ad eam, illamque perscrutemur, quæ etiam respectu juris civilis potest dici *antiquior*. Civilia enim jura tunc primum coepere, quum civitates condi, Magistratus creati & leges scribi coeperunt. *Instit. de rerum divis. §. ii.* Secundo hæc auctoritas inscribi potest *communior*; à plerisque enim hominibus hoc jus approbatum & receptum, ubi notabilis Jctus Gajus *l. omnes populi. ff. de Just. & Jur.* inquit: *Quod naturalis ratio inter omnes homines constituit, id apud omnes peræquè custoditur, vocaturque, Jus gentium, quasi quo jure omnes gentes utuntur.* Item & Justinianus Imperator *Instit. de Jur. n. g. & c. §. Jus gentium.* quando ita loquitur: *Jus gentium omni humano generi commune.* Atque hoc Jus uti in primævum & secundarium distinguitur. Ita primævi illius juris gentium, quoque est auctoritas planè præclara ob stabilitatem, ratione cujus juri naturali proximè accedit, quod exempla illius docent. *in l. 2. de Just. & Jur.* Quod secundarium attinet jus gentium, illud quidem majoris est stabilitatis quàm jus civile, verùm non tantæ, ut vel jus naturale, vel jus gentium primævum, cum ex ratiocinatione politicâ, usu exigente & humanis necessitatibus illud gentes constituerint. *§. 2. Instit. de Jur. nat. g. & c.* Unde cessante aliqua causa ex his, illud etiam ces-

fare & mutari potest. Ita e. g. captivitas, hoc jure in-
troducenda *princip. Instit. de libertin.*: hodie inter Christi-
anos est sublata. *Trentl. lib. 1. Diss. 2. §. 2. lit. E.*

XIII.

Sequitur tandem Jus Civile, de cujus Auctorita-
te etiam dispiciendum est. Hoc cum Imperator ap-
pellat tale jus, quod quilibet populus sibi ipsi constitu-
it, idque ipsius civitati proprium sit, facile patet illius
Auctoritatem ad alios gentes & populos se non ex-
tendere, sed eos tantum constringere, qui sub unius
Imperio vivunt, abstractis scilicet illis, quæ ex jure
naturali vel gentium retinet, & quatenus præceptis
merè civilibus constat. Et Jus Civile quidem cum
duplex sit, aliud publicum, aliud privatum, quæ nam
utriusque auctoritas sit, breviter indagandum est. ;
Cumque Jus publicum ad statum cujusvis Reipub. spe-
ctet, §. 4. *Instit. de Just. & Jur.* & idem huic tanquam
fundamento Imperii salus innitatur, meritò maxi-
mam obtinere debet auctoritatem, quippe & leges id
concernentes fundamentales appellari solent. Hinc
etiam illud mutari vix potest, nisi quis & statum &
salutem Imperii evertere velit. videatur Reinkingius
de regim. secul. & Eccles. l. 2. class. 2. cap. 6. num. 11. & seq.
Quod tamen eo non est extendendum, ut nullam pla-
nè mutationem admittat, cum juris civilis tantum
partem constituat, quod Jus Civile pro conditione
temporum est mutabile. §. penult. *Instit. de Jur. nat. gent.
& civil.* Ita Status sive Jus publicum in Imperio Ro-
mano fuit mutatum constituto Principe cum Reipub.
per unum consuli necesse esse. l. 2. §. 11. *de orig. Jur.*
licet Brutus Romæ populum ejectis regibus juramen-

ro obstrinxerat, ne quem unquam regnare iterum pa-
teretur. *vid. Livium lib. 2.* Et nostro tempore multa,
ex fundamentalibus ll. Imperii, e. g. Aurea Bulla per
Instrumentum Pacis, divinâ gratiâ Osnabrugi feliciter
Anno 1648. conditum, sunt immutata, quoad Electro-
ratum octavum & alia. *vid. Instrum. Pacis.* Idq; jure fi-
eri potuisse non est dubium, cum salus Reipubl. su-
prema lex sit. videatur Carpzov. *de leg. Regia German.*
cap. 3. Sect. 3.

XIV.

Quod Privatum Jus attinet, quod scilicet ad sin-
gulorum utilitatem spectat. *§ ult. Instit. de Jur. nat. gent.*
& civ. illud non immeritò suam in Republ. quousque
viget obtinet auctoritatem. Amittit autem illam
quamprimum his, qui condendi juris in Republ. po-
testatem habent, placet. Unde dicit Imperator *in §.*
penult. Inst. de Jur. natur. gent. *Ea quæ quæque civitas sibi*
ipsi jura constituit, sæpè mutari solent, vel tacito consensu po-
puli, vel alia lege lata. Quod tamen non est temerè
& absque urgenti causâ faciendum, in rebus enim
novis condendis evidens debet esse utilitas, ut rece-
datur ab eo jure, quod diu æquum visum est. *leg. 2. ff.*
Constit. Princ.

XV.

Jus Privatum, cum vel scripto constet, vel sine,
scripto, quod nempe usus approbavit, *§ 9. Inst. de Jur.*
natur. gent. & civil. de illius quoque auctoritate inqui-
rendum venit. De qua est *l. 2. C. qua sit longa consue-*
tudo, ubi ita Imperator rescribit: Consuetudinis usus de
longe non vultus est auctoritas, verum non usque adeò sui va-
létura momento, ut aut rationem vincat aut legem. Cujus
B 3 legis

legis non esse illum sensum arbitror, quasi consuetudo anteriori legi contraria, non sit illarum virium, ut possit abrogare eam, sed quod consuetudo in genere considerata non vincat legem, hoc est, non majorem auctoritatem habeat, quam lex in suo genere, videatur Lopez. *animadvers. c. 5.* Perez. *in Cod. ad b. t. num. 11.* Unde & Feudista scribit *cap. 1. libr. 2. Feudor. Legum Romanorum non est vitis auctoritas, sed non adeo vim suam extendunt, ut usum vincant aut mores;* Nullum enim est Jus positivum, quod consuetudine contraria tolli nequeat. Bald. *in c. Imperialem. §. prater ducatus. n. 3. de probib. feud. alien. per feud. quem allegat Matth. Colerus in tractatu de process. execut. part. 1. cap. 3. num. 178.* Hinc Paulus JCrus *Magna auctoritatis hoc Jus, scil. consuetudinarium, habetur, quod in tantum probatum est, ut non fuerit necesse scripto id comprehendere. l. 36. ff. de ll.*

XVI.

Jus Civile verò quanquam ex unaquaque civitate appellatum, tamen quoties non additur nomen, cujus sit civitatis, appelletur, per excellentiam intelligitur Romanum. §. 2. ff. de Jusl. & Jur. *ibiq. Schneidw.* Hujus igitur in specie considerati, qualis & quanta sit Auctoritas, quæritur? Et quidem quamvis Baldus & Bartolus putaverint, Romanas leges, ut naturalem rationem, omnibus imperare, ut etiam Reges & populos Imperium Romanum non recognoscentes, in casibus non decis, per leges & consuetudines suas, legibus Romanis obligentur. Schrader. *Conf. 3. num. 217.* Tamen cum leges extra Jurisdictionem condentis obligare neminem possint, *l. fin. de Jurisdic.* hinc illi opinioni

opinionem accedere non possumus; quemadmodum etiam hoc pluribus demonstravit Celeberrimus Dn. Conringius in libello de Jurispubl. Justiniani auctoritate in Germania. pag. 300. ubi probat, Romanas leges non obligare Justitiæ quadam necessitate. Interim tamen negari non potest, illas leges tantum esse æquitatis & Justitiæ, ut omnium ferè populorum leges, vel ex illis desumptæ sint, vel interpretationem, supplementationemq; accipiant, ut singulari libello probavit Jctus Anglus Arthurus Duck. de usu & auctor. J. Civil. Roman. in Dom. Princ. Christian. Imò & Turcas Codice uti, ex Leuncla: refert: Dn. Matthi. Stephani vol. 1. disput. 1. libel. 21.

XVII.

Verum licet Jus Civile Romanum alicubi receptum sit, non tamen tanta est auctoritas illius, ut jure statutorio non possit ei derogari. Ideoq; de jure statutorio nobis erit agendum. Notissimum est, quod Jura statutoria derogent communibus, uti specialia generalibus. Alberti. de Rosa. de Statut. lib. 1. quo. 7. per tot. Cothman. vol. 1. cons. 1. n. 764. Jus igitur Statutorium magnæ est auctoritatis in eo loco, ubi latum est, ac viget arg. l. 3. C. de adif. privat. ibiq; derogat juri communi. Bart. & Dd. in l. omnes populi. Institut. de Just. & Jure. Schneidew. ad Inst. de Actionibus. §. quædam action. n. 64. Forma enim Statuti ad unguem servanda est Gail. l. 2. Obs. 14. n. 2. & 3. Obs. 79. n. 4. Obs. 124. ferè per totum, quo brevitatæ studio me remitto.

XVIII.

Ad Jus Statutorium vel consuetudinarium refer-

re

re quoque solent Jus Feudale, *per text. in cap. 1. §. fin. lib. 1. feud. tit. 1.* idcirco non extra statuentium Jurisdictionem potuit locum habere. Quatenus tamen immemoriali temporis usu receptum est, merito Juris Auctoritatem habet, ipsisq; Romanis legibus derogat, juxta textum *cap. 1. lib. 2. Feudor.* supra thesi allegatum. Quamvis etiam dici possit ac credibile sit, ex locis aliquibus esse confirmatum ab Imperatore Friderico hoc Jus, & ita plenaria auctoritate, munitum. Consuetudini non malè cum Treutler. *disp. 1. thes. 19. lit. A.* subjungi posse putamus, 1. observantiam Judicii, cum juxta *l. 38. de ll.* in ambiguitatibus, quæ ex legibus proficiantur, consuetudo, aut rerum perpetuò similiter judicatarum auctoritas vim legis obtinere debeat. 2. Stylum curiæ, quoniam & ille pro Lege & Rege habeatur ac Jus faciat. *c. ex literis. 11. de constit. Gail. 1. obs. 65. n. 8.*

XIX.

Ultimò notandum est, etiamsi Juris auctoritate regitur Respublica, tamen ita cum jure & legibus esse comparatum, ut omnes casus, qui quandoque incidunt, non possint illis comprehendi. *l. 10. ff. de Legib.* Hinc itaque cætera, quæ tendunt ad eandem utilitatem, interpretatione suppleri debent. *l. 12. ff. de Legib.* Hoc ipsum cum fit, dicitur Juris Auctoritas porrigi, id est, extendi, ut est textus expressus in *l. 36. §. 1. de stat. lib.* Scire enim leges, non est verba earum tenere, sed vim ac potestatem. *l. 17. de ll.* Verbum enim ex legibus sic accipiendum est: tam ex legum sententia quàm ex verbis. *l. 6. §. 1. de verb. signif.* Hinc benigni-

benignius leges interpretandæ, quo voluntas earum
conseruetur, *l. 18. ff. de ll. quod fit per extensivam le-*
gis interpretationem, de qua vid. prolixius Svarez,
de legibus l. 6. c. 2. 3. Cum verò ejusmodi extensionem
leges non admittunt, tunc dicitur *finita legis auctoritas,*
per text. elegant. *in l. fin. §. ait lex. de Divort.* ut & co-
angustari aliquid auctoritate legum, *in l. 120. de V. S.*
Aliquando etiam restrictiva interpretatione legis o-
pus est, vid. Sutholt. *in disput. 1. ad inst. th. 16.* Quin &
evenit, ut non aliundè, quàm vel à Principe peti pos-
sit interpretatio, *l. 1. l. 12. C. de ll.* vel quandoque ejus
vicarii, vel Magistratus ex potestate precaria, quod
vocatur Jurisdictione supplere legem. *l. 13. ff. de ll.*

XX.

Supereft igitur antequam finiamus disquirere,
quænam sit interpretationis Jctorum Auctoritas.
Et quidem quamvis olim Jctorum sententiæ & opini-
ones eam tenuère auctoritatem, ut judici à responsis
eorum non liceret recedere, §. 8. *Instit. de Jure nat. gent.*
& *civil.* tamen postea non amplius necessaria, sed pro-
babilis respondentium Jctorum Auctoritas esse cœ-
pit. Treutl. *vol. 1. disp. 1. thes. 7. lit. E. arg l. nemo. C. de Sent.*
& *interlo. Glos. in l. 1. C. de Prof. Bald. in auth. generaliter. C.*
de Episcop. Quod & de Auctoritate glosæ, quam idol-
lum esse imperitorum advocatorum. *post Cynum Ale-*
xander dicit 4. conf. 51. ut & de communi opinione asse-
rendum. Zas. in l. 2. §. post hunc. de orig. Juris. & 2. sin-
gula: responsor. c. 1. in fin. n. 27. Interea tamen Advo-
catus non solum eminentis Doctoris decisione specia-
li etiamsi sine lege loquatur, uti potest. Ludov. Go-

C

mez.

301103

mez. in §. egvè. 2. *Instit. de act.* Schult. in *addit. ad Modest. Pistor. qv. 76. num. 46.* Sed & qui pro se habet consilium duorum Doctorum approbatorum, præsumitur probabilem habuisse litigandi causam. Bald. & Salycet. in *l. Juris. qui admitt. ad posf.* adeoque etsi fortè causa cadat, tamen in expensas litis non est condemnandus. *arg. l. 79. de jud. juxta Trentl. d. l. disp. 1. tb. 7. in fin.* Verùm quia instituti ratio summa haurire jusfit, curiosius & fusius omnia exponere non licet, ideoque hìc ab-rumpimus.

DEO T. Opt. T. Max.
INFINITA SIT
GLORIA.

CORROL-

COROLLAR.

AD causarum defensiones auctoritates Medicorum, Philosophorum, Poëtarum, Rusticorum, Majorum, Historicorum, Sanctorum allegare possumus.

MEDICORUM. sic allegatur Auctoritas Hippocratis, *l. 12 ff. de statu homin. l. 3. §. 12. ff. de suis & legitimis heredib.* Galeni, *can. Ne tales accipiamus cibos. 29. de consecration. distinct. 5.*

PHILOSOPHORUM. ita citatur Plato, *l. si quis ipso cultores. 2. de Nundinis.* Aristoteles, *l. Si pater meus. 36. de solution. & liberatione.* Demosthenes, *l. nam & Demost. 2. ff. de Legib.* Chrysippus, *ibid. d. 11.* Cicero, *l. Fulcinius existimat. 7. §. 4 ff. quib. ex causis in possess. eatur. l. Cicero in orat. 39. ff. de pœnis.*

POETARUM. e. g. Homeri, *vid. §. 2. Instit. de empt. & vendit. item §. 2. Inst. ad L. Aquil.*

RUSTICORUM. *l. si chorus. 79. ff. de Legatis. 111.*

MAJORUM, *l. more majorum. 5. ff. de Jurisdic. l. Jus pluribus. 11. de Just. & Jure. l. liberorum autem. 11. ff. de his qui notantur infamia. l. 1. §. 1. ff. de officio ejus cui mandat. est Jurisdic.*

HISTO-

HISTORICORUM. *vid. Nicolaum Everb. in locis arg. legal. l. 95. n. 9. per ibidem allegata, ubi addit: Si à nostris majoribus creditum videmus, nos etiam credere debemus, sicut aliis scripturis antiquis.*

LOGICORUM. uti hoc benè declarat Zasius in *l. de pupillo. §. si plurium. 2. ff. de novi oper. nunci. & Sali. in l. 2. C. de custod. reor. quos Dd. allegat. Nicol. Everhard. in tractat. cit. l. 8. de toto ad partem. n. 13. addens Logicorum regule, quia per eas disserendi docetur ratio, locum habent non solum in cæteris doctrinis, cum logica ad omnium methodorū principia viam ostendat: teste Porphyrio. quem citat, all. aut. l. c.*

SANCTORUM. *vid. Gratia: c. de libellis. dist. 20. præsertim si illorum dicta auctoritate novi vel veteris Testamenti munita sunt, tum enim præfertur auctoritas eorum decisioni papali. videatur Schneidew. Instit. de action. §. quedam actiones. n. 60. per ibid. alleg.*

99 A 6917

ULB Halle

3

002 546 884

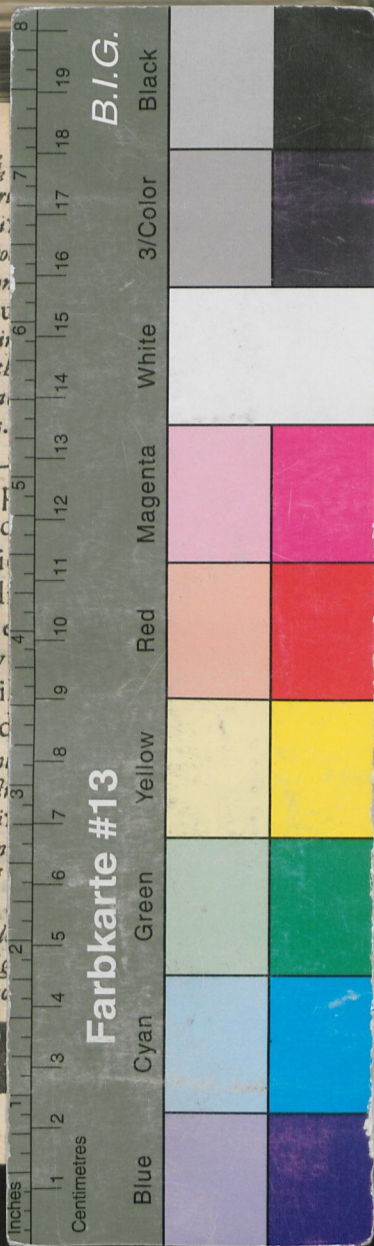

sa

VJ 17 Retros ✓

XXII.
Q. D. B. V.
DISPUTATIO INAUGURALIS
DE
AUCTORITATE
JURIS,

Quam
Numinis Summi Auspiciis
Decretoq; Nobilissimæ Facultatis Juridicæ
in Almâ Gryphiswaldensî Academiâ
P R Æ S I D E

VIRO AMPLISS. EXCELLENTISS.
NOBILISSIMO
DN. JOHANNE POMERESCHIO,
J. U. D. Professore Ord. & p. t. Jurid. Facult.
DECANO Spectabili; Mœcenate Fautoreq; suo atatem
colendo & honorando,

Pro impetrandis summis in utroq; Jure Hono-
ribus & Privilegiis Doctoralibus
solemni disquisitioni

Ad diem XVI. Septembris ANNO M. DC. LVI.
In Curia Urbana horis solitis
subjicit.

JOANNES CHRISTIANUS Mühlenkampff /
Peinensis Saxo.

G R Y P H I S W A L D I,
Typis Jacobi Jegeri Acad. Typogr. exscripta.

21/24